

Folkkrätten är föråldrad

Stefan Lindgren lever kvar i förfluten tid. Det är inte längre stater som krigar, skriver Folke Schimanski i ett genmäle.

Anfallskrig är ett folkrättsbrott, fastslår Stefan Lindgren i Finansinidingen den 28 april angående Natos intervention i Jugoslavien. Lindgren har fyllt en hel sida med detta, och i princip har han rätt. Problemet är att den internationella folkkrätten är föråldrad och alltid varit det. Det är ett beklagligt faktum under detta sekel, att den traskat patrullo, som miljö- eller trafiklagstiftningen. Ett prakt-

exempel på folkrättens eftersläpning var Nürnbergsträttegången, där två av de fyra anklagelsepunkterna inte kunde fota sig på dittillsvarande internationell lagstiftning. Om den inte kompletterats, skulle det inte ha varit möjligt att döma naziledarna för förintelsen av judarna.

Enligt ett föreläppande utfall av Lindgren skulle "serviliteten inför den starkare" varit utgångspunkten för folkrättsprofessorn Brings argumentation, när denne i radio ansåg att även dagens folkrättslagstiftning måste förnyas. Men det är knappast en nyckel av Bring att han håller Nato om ryggen. Frågan var aktuell redan 1949-1945 var det klassiska kriget mellan två eller flera stater i stort sett över. Efterkrigstiden har dominerats av dekoloniserings-

krig, revolutioner, nationalistiska och etniska konflikter, terroristattacker och folkmord i största allmänhet. Och de talrika inbördeskrigen efter 1945 har varit grymma utan någon som helst hänsyn till gällande internationell rätt. Fler civila har dött i krig efter andra världskriget än under detsamma.

Kvar i historisk tid

I ljuset av det förefaller mig Lindgrens till synes bestickande resonemang ge uttryck för ett föråldrat och begränsat perspektiv. Historikern Lindgren lever kvar i historisk tid, då krig var krig mellan nationer. Han kan naturligtvis röstas med att han enbart hänvisat till gällande internationell rätt, men samtidigt avskärmar han sig mot verkligheten. Redan under andra världskriget ställs frågan upp om folkrättens relevans för nazismens folktrotningar. Begreppet "folk" i ordet "folkrätt" gick plötsligt före begreppet "nation".

Skulle Stefan Lindgren varit med och dömt nazibödelarna vid Nürnbergsträttegången, så skulle han ha låtit Göring *et consortes* gå fria – det är den logiska följden av hans resonemang.

Två till tango

Eftersom Lindgren inte drar sig för att misstänkliggöra dem som inte tycker som han, undrar jag om inte hans monomana inställning till Natoaktionen beror på ingrodd anti-amerikanism. Om folkrätten ska fungera krävs det *two to tango* Milosevic och hans stralper i Republika Srpska har själva brutit mot folkrätten i flera avseenden, bland annat vad gäller 1949 års Genevekonventioner beträffande civila i inbördeskrig. Det som inte tar direkt del i strider har enligt de humanitära lagarna rätt till liv och personlig integritet, och ingen ska behöva utsättas för tortyr eller förödmju-

Vem dömer? Brittiska UD:s juridiske rådgivare Sir Franklin Berman småpratrar med sina yrkesbröder från Spanien och USA vid Internationella domstolen i Haag på måndagen.

kande behandling som ju skett och sker i Kosovo.

Folkrätten förhånas om världen står bredvid och ser på vad som försiggår bakom Jugoslaviens territoriella gränser. Jag hoppas det bekymrar Lindgren.

Verkliga offer är över en miljon kosovo-albaner, och den "militärt starkares rätt" (för att använda Lindgrens vokabulär) utövas av Milosevics terroristregim.

Till slut en personlig deklARATION: det inhumana bombkrig som Stefan Lindgren talar om har jag själv upplevt som barn i krigets Berlin. Jag minns särskilt en natt när 90

Lancasterplan dundrade över våra kvarter och hur efteråt flera hus brann på vår gata. En halv miljon tyskar blev offer för de allierades bombardemang, på en natt kunde tiotusentals människoliv utsläckas i Dresden, Hamburg och Potsdam. Liknande siffror kan anföras vad gäller Japan. Denna urskillningslösa krigföring stred mot vad man senare betraktade som folkrättsliga principer.

Jämfört därmed förefaller mig Natos laserriktade bombning av strategiska mål i Jugoslavien som – ursäktat uttrycket – småpotatis. Det begås tragiska misstag, men detta bombkrig är betydligt lindrigare än det jag var med om för 45 år sen, delvis på grund av syftet, delvis på grund av modernare teknik. Verkliga offer är över en miljon kosovo-albaner, och den "militärt starkares rätt" (för att använda Lindgrens vokabulär) utövas av Milosevics terroristregim.

FOLKE SCHIMANSKI

Karlakarlen Adelson

En ny kampanj sköljer över oss, noterar Jonas de Geer. Slår du fortfarande din hustru?

Rök inte! Använd alltid kondom! Glöm aldrig förintelsen! Det kallas information, så har makten alltid kallat sin propaganda. Just nu pågår en kampanj i Stockholm som kallas Operation kvinnofrid. Den ska motarbeta "mäns våld mot kvinnor". Bakom den står "myndigheter, frivilliga organisationer och näringsliv i samverkan", alla offentliga institutioner i Stockholms län och dessutom Folkhälsoinstitutet och Försvarsmakten. Den ska gå vidare inte bara till resten av Sverige utan till hela Europa.

Ulf ser dig. Men är kvinnomisshandel en följd av traditionella könsroller?

endast bekämpas genom att alla sluter upp bakom den officiella feminismen.

På hemsidan ställs den retoriska frågan hur det kan komma sig att män fortfarande misshandlar kvinnor i dagens demokratiska samhälle, samtidigt konstateras att kvinnomisshandeln har ökat kraftigt under de senaste tio åren. Hur hänger det ihop? Fråga en feminist så får ni det bisarra svaret att det är för att feminismen under det senaste decenniet vunnit mark i det politiska och akademiska livet. Därför upplever män (som dessutom lever i miljöer där akademiska feministerna sällan påträffas) intuitivt att den manliga makten är hotad och börjar – i solidaritet med sina könsfränder – slå sina kvinnor.

En kostymklädd man

Kampanjen säger inte varför kvinnor misshandlas eller vilka som svarar för den. Det vore nog effektivare att göra något åt invandrarnas integration eller den sociala misären. Kanske borde man slå vakt om barnfamiljerna. Men när Expressen illustrerar en artikel om kampanjen så är det en kostymklädd man som slår. Det rör sig tydligen om en medfödd manlig egenskap.

Som far till två små döttrar drabbas jag emellanåt av skrällen för att någon ska göra dem illa. Men det är nog snarare jag än de teoriträngda damerna på jämställdhetsministeriet som kommer att skydda dem.

JONAS DE GEER

Karl och kvinna

Ulf Adelson och Gunno Gunno blickar allvarsamt från huvudstadens affischpelare över parollerna "en riktig karl slår inte en kvinna" respektive "ett slag mot en kvinna är ett brott mot alla kvinnor". Lånspolisvärdarna har nog inte reflekterat över vad som läggs i hans mun. De myndigheter och företag som stöder Operation kvinnofrid vet nog inte heller riktigt vad det är för offensiv de backar upp.

Kampanjmakarna tror visst att landshövding Adelsons stränga, manliga blick ska föra budskapet "en riktig karl slår inte en kvinna" rakt in i hustrumisshandlarnas hjärta, han ska skakas i sitt innersta och säga sig – jag är ingen riktig karl, fan, nu måste jag genast höra upp med att spöa frågan.

Det är inte heller syftet. På kampanjens hemsida (www.ab.lst.se/kvifrid) ges klarare besked.

Det finns ett nära samband mellan mäns våld mot kvinnor och obalansen i deras inbördes maktförhållande. I familjer där partnern är jämställd förekommer sällan våld. Det enda sättet att få ett långsiktigt slut på våldet är att öka jämställdheten

Budskapet är alltså: 1) Kvinnomisshandel är en följd av traditionella könsroller. 2) Den kan

Krigen är de gamla varliga

Folke Schimanski ber läsarna ursäktat uttrycket "småpotatis". Det bör vi inte göra. Vid det här laget har Nato släppt 12 000 ton bomber över Jugoslavien. Tusentals oskyldiga har fått slå livet till. Det är inte småpotatisens för Belgradborna som smakat på Hitlers och de allierades bombarderingar under Andra världskriget.

Räknat i kilo per invånare och dag överträffar Natos dagliga bombarderingar av Jugoslavien dem som riktades mot Tyskland 1944 ("inhumant bombkrig"). 0,025 kg bomber per invånare och dag respektive 0,024 kg för att vara exakt (kalkylerat efter US Strategic Bombing Survey nr 1). Endast under januari-april 1945 var bombarderingarna av Tyskland mer omfattande. Tids nog får vi veta antalet dödsoffer, de är säkert fler än de 1 200 som Belgrad uppper.

Argumentationen är under Schimanskis vanliga nivå. Krigsförbrytartribunalen i Nürnberg gav minst av allt grönt ljus till oprovcerade bombanfall. Samtidigt är den, som han väl vet, diskutabel, eftersom nazledarna i vissa stycken dömdes retroaktivt efter regler som inte funnits vid krigsutbrottet.

Krig förs inte längre mellan nationer, hävdar Schimanski vidare. Så vad var kriget USA-Vietnam, Sovjet-Afghanistan, Indien-Pakistan, Israel-Egypten, Storbritannien-Argentina och Iran-Irak, för att ta några av "efterkrigstidens" 200 krig? När upphörde Natos 18 medlemsländer eller Federativa republiken Jugoslavien att vara nationer?

Räknat i kilo per invånare och dag överträffar Natos dagliga bombarderingar av Jugoslavien dem mot Tyskland 1944.

USA har inte försökt att rättfärdiga kriget folkrättsligt, vare sig genom beslut i FN eller USA:s kongress. Kriget faller utanför Nato-stadgan. USA klarar sig bra utan de svenska bombhängarna pinsamma försök att mobilisera folkrättsliga argument för kriget. Vita Huset inser säkert att folkrätten kan

behövas någon gång i framtiden (om än mediamaskinen då måste köras baklänges), så varför söla ner den i onödan?

Vad gäller de uråldriga etniska motsättningarna på Balkan tror jag att vare sig Schimanskis eller mina åsikter spelar någon som helst roll. Det ömsesidiga mordandet där förutsätter inte vårt stöd. Det gör däremot Natos anfallskrig. Hade inte Europa letts av svaga och osjälvständiga politiker som lät sig styras av känslokampanjer i media, hade Kosovo fortfarande kunnat hanteras med en mätlig OSSE-närvaro. Ingen OSSE-rapport från området stöder Schimanskis påståenden om folktrotning.

Fredsfar och fredskapen

Schimanskis insinuationer om dold "anti-amerikanism" är föråldrad. Han vet att jag haft exakt samma ståndpunkt vad gäller Sovjets brott mot folkrätten. Anklagelsen för att vara "monoman" i min kritik av angreppskrig har jag lättare att bära.

Fredsfar, fredskapen, fredshetsare hette det 1914.

STEFAN LINDGREN